

Aan Bestuur van de MRA
Van Robbert Berkhout

Onderwerp Verzoek om bijdrage uit MRA aanjaagbudget voor het stimuleren van het hergebruik van secundaire bouwmaterialen in de MRA.

Datum 1 februari 2024

Gevraagde beslissing:

- Instemmen met het beschikbaar stellen van € 60.000 vanuit het MRA aanjaagbudget voor het stimuleren van circulair slopen (hergebruik van secundaire bouwmaterialen) in de MRA (naar het voorbeeld van de in Noord-Holland-Noord gesloten Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen).

Aanleiding

Circulair slopen is het zodanig slopen, ontmantelen, demonteren en remonteren, dat vrijkomende grondstoffen weer in andere bouwprojecten kunnen worden gebruikt. Slopers geven aan dat circulair slopen al kan en niet altijd duurder hoeft te zijn. De praktijk is echter vaak dat er zo goedkoop en snel mogelijk moet worden gesloopt. Ondanks circulaire ambities van slopers, biedt de uitvraag vaak geen ruimte om dit in de praktijk te brengen, waardoor veel waardevolle materialen verloren gaan die prima hergebruikt hadden kunnen worden.

Om hier verandering te brengen hebben 45 publieke en private partijen in Noord-Holland-Noord de [Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen](#) ondertekend. Ondertekenaars daarvan committeren zich eraan in het eerste jaar na ondertekening bij minimaal 50% van alle gesloopte gebouwen circulaire oogstvoorschriften toe te passen en binnen twee jaar volledig circulair te slopen. De deal bevat ook afspraken over het stimuleren van ketensamenwerking en het ontwikkelen en delen van kennis.

Deze deal is bottom up tot stand gekomen, met ondersteuning vanuit de provincie Noord-Holland en Circulair Westfriesland. De ketenaanjager die in 2022 is aangesteld door de provincie Noord-Holland, speelde daarbij een belangrijke rol.

Het voorstel

In Q4 2024 zijn de provincie Noord-Holland en de MRA gestart met het verkennen van het draagvlak voor een Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen in de MRA. Er

is een stakeholderanalyse uitgevoerd en de eerste gesprekken met gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars en slopers zijn gevoerd. Daaruit blijkt dat een regionale aanpak kan bijdragen aan het hanteren van een uniforme werkwijze voor circulair slopen en het bevorderen van ketensamenwerking. Het idee van zo'n Circulaire Deal is op 7 februari 2025 besproken tijdens de bestuurlijke bijeenkomst over duurzaamheid in de MRA, waar de aanpak enthousiast werd ontvangen.

De werkzaamheden tot dusver zijn financieel gedekt vanuit budgetten van de provincie Noord-Holland en het MRA programma circulaire economie. Op basis van de ervaringen in Noord-Holland-Noord is de verwachting dat er in de periode van Q2-Q4 2025 € 60.000 nodig is om tot een deal in de MRA te komen waarvoor voldoende draagvlak bestaat. Met dat budget worden de volgende taken uitgevoerd:

- **Netwerkanalyse MRA:** Identificeren en betrekken van contactpersonen binnen private en publieke partijen die samen aan de slag willen met het ontwikkelen van de circulaire bouwketen in de MRA.
- **Gesprekken voeren:** Voeren van gesprekken met de geïdentificeerde personen om betrokkenheid en samenwerking te stimuleren.
- **Organiseren van bijeenkomsten** om vanuit de keten de strategie te bepalen, iedereen mee te nemen en ook onderling van elkaar te leren.
- **Vormen van een eerste 'coalition of the willing':** Creëren van een groep van enthousiaste stakeholders, zodat in 2025 gestart kan worden.
- **Toewerken naar een Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen in de MRA.**

Dit voorstel richt zich uitsluitend op de werkzaamheden die leiden tot een ondertekeningmoment in de MRA. De ervaring in Noord-Holland-Noord leert ons echter dat de Circulaire Deal ook ná ondertekening actief moet worden getrokken om daadwerkelijk impact te realiseren. Denk daarbij aan het activeren en betrekken houden van het netwerk, ondersteuning bij de uitvoering van circulaire slooprojecten, het delen van kennis en het monitoren van de voortgang. Na het ondertekeningmoment zal dus moeten worden verkend wie deze voortrekkersrol op zich neemt en hoe de benodigde middelen en capaciteit kunnen worden georganiseerd.

MRA Agenda en de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen

De Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen sluit goed aan bij de ambities van de MRA Agenda 2025-2028:

- Allereerst draagt de Circulaire Deal bij aan een **klimaatneutrale en circulaire regio in 2050 (ambitie 1)**. Circulair slopen maakt het mogelijk om bouwmaterialen op hoogwaardige wijze te hergebruiken en te recyclen, wat de

CO₂-uitstoot met 40% kan verminderen en het gebruik van primaire grondstoffen met 18% kan verlagen ([Copper8 2024](#)).

- Daarnaast stimuleert circulair slopen de **concurrentie- en innovatiekracht (ambitie 2) & toekomstbestendig werkgelegenheid (ambitie 3)**. Circulair slopen en hergebruiken opent kansen voor innovatieve bedrijven die zich richten op het oogsten, ontwerpen, verwerken en distribueren van secundaire bouwmaterialen in de regio. Bovendien zorgt deze verschuiving van traditioneel naar circulair slopen ook voor werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De Circulaire Deal vergroot ook het aanbod van secundaire materialen. Dit komt de leveringszekerheid van grondstoffen ten goede. Vanwege grondstofschaarste stijgen de prijzen van primaire materialen. Hoewel dit gunstig is voor secundaire bouwmaterialen ontbreekt het vaak nog aan de schaalvoordelen om secundaire materialen voor een lagere prijs te kunnen aanbieden. M.b.v. de Circulaire Deal vergroten we de het aanbod van secundaire materialen en ontwikkelen we de circulaire sloopketen, wat bijdraagt aan de noodzakelijke schaa sprong om de prijs daarvan te verlagen. De Circulaire Deal helpt daardoor niet alleen bij het realiseren van duurzame woningen, maar ook bij het creëren van **betaalbare woningen in de regio (ambitie 5)**.
- Tot slot biedt het stimuleren van de regionale sloop- en hergebruikketen ook **logistieke voordelen (ambitie 8)**, zoals kortere transportafstanden en lagere CO₂-uitstoot.

Verbinding met andere initiatieven binnen de MRA

Om circulariteit in de bouwsector te stimuleren zijn in de MRA meerdere initiatieven ontstaan:

- **Green Deal Houtbouw**, met als ambitie om vanaf 2025 20% van de woningproductie in de MRA te realiseren met hout en andere biobased materialen. Later dit jaar zal mogelijk tot een vervolg worden besloten.
- **Convenant Toekomstbestendig Bouwen**, dat een kader biedt voor opdrachtgevers en opdrachtnemers om duurzaamheidsambities in nieuwbouw te integreren, met aandacht voor circulariteit, energie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, natuurinclusiviteit en gezondheid.

Toewerken naar een Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen in de MRA zou een waardevolle aanvulling zijn op deze deals. Waar die zich immers uitsluitend richten op nieuwbouw, wordt met de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen geborgd dat gebouwen aan het einde van hun levensduur op een circulaire wijze worden gesloopt.

Van circulair slopen naar circulair bouwen

In 2025 maakt de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen de stap van aanbodcreatie naar vraagstimulatie. Secundaire materialen moeten immers ook daadwerkelijk worden toegepast. Dit wordt onder andere bereikt door sessies te organiseren waarin architecten leren ontwerpen met vrijkomende materialen uit te slopen panden. Daarnaast wordt met leveranciers onderzocht hoe secundaire materialen een plek kunnen krijgen in reguliere bouwmaterialenwinkels.